

Lanškroun – Dolní Třešňovec

Úprava parčíku - zeleň

Technická zpráva

Identifikační údaje

Název stavby: Úprava parčíku v Dolním Třešňovci

Investor: Město Lanškroun, J.M.Marků 12, 563 16 Lanškroun

Zhotovitel: Ing. Hana Hanyšová, Pod Prokopem 170, 570 01 Litomyšl

Datum: prosinec, 2021

Charakteristika území, stávající stav

Zájmová lokalita se nachází severně od centra města Lanškroun, v místní části Dolní Třešňovec. Dotčenými pozemky jsou parcely č. 283/5, 283/10 v k. ú. Dolní Třešňovec, ve vlastnictví města Lanškroun a p.č. 283/9 v k. ú. Dolní Třešňovec, která prozatím není ve vlastnictví města, ale o souhlas jejího vlastníka bude požádáno.

Východní hranicí parčík přiléhá ke komunikaci III/31117 směr na Dolní Čermnou, z jihu ho lemuje příjezdová cesta do areálu Střední zemědělské a veterinární školy, na západě hraničí s prostorem u bytového domu a ze severu navazuje na zahradu základní a mateřské školy. Celá plocha se mírně svažuje k východu a jihu.

Přes parčík vede jediná možná přístupová cesta k základní a mateřské škole pro větší vozidla.

V parku je umístěn pomník obětem světových válek a v průběhu let zde bylo vysázeno poměrně velké množství různorodých dřevin, ve větší míře bez širšího kompozičního záměru. Během let nedocházelo k pravidelné údržbě a dřeviny tak postupně ztrácely na svých prostorových, funkčních i zdravotních hodnotách. Některé byly již v nedávné době odstraněny a v návrhu se počítá s asanací dalších jedinců.

V současné době jsou zde zastoupeny červenolisté javory mléče (*Acer platanoides* 'Crimson King'), lípy (*Tilia cordata*), jedle nordmanské (*Abies nordmanniana*), tisy (*Taxus* sp.), zeravy (*Thuja occidentalis*), pěnišník a azalka (*Rhododendron*, *Azalea*). Dřeviny jsou až na výjimky přibližně stejného věku.

Zdůvodnění asanace

V rámci revitalizace celého prostoru byly posouzeny stávající dřeviny, bylo bráno v úvahu stáří jedinců, specifické vlastnosti druhu, perspektiva jejich dalšího vývoje a také prostorové uspořádání. Dřeviny určené k asanaci vykazují sníženou vitalitu, zhoršený zdravotní stav a zlepšení jejich fyziologického i vizuálního stavu je málo pravděpodobné.

Jedná se o zeravy (*Thuja occidentalis*), které jsou vysázeny jednotlivě nebo ve skupinách a kompozičně nezapadají do celkového uspořádání parku. U některých se objevují tlakové vidlice, některé jsou poškozeny bývalou existencí blízkých, dnes již odstraněných dřevin, některé jsou vrostlé ve zbytcích oplocení, a ani odborným řezem by nebylo dosaženo zlepšení jejich hodnoty.

K asanaci je navržena i jedna jedle nordmanská, jejíž vitalita se zhoršuje a koruna výrazně prosychá.

Asanované dřeviny budou odstraněny i s pařezy.

Návrh řešení

Nová úprava parku by měla být především funkční a navržená s ohledem na jednoduchost následné údržby. Zároveň má velký význam maximální zachování stávající zeleně, hlavně vzrostlých stromů a hodnotných keřových skupin, neboť dřeviny potřebují

dlouhý čas, než začnou plnit svou funkci. Zeleň zde chrání prostor před prachem, hlukem, převládajícími větry, poskytuje stín v parných letních dnech.

Nové výsadby se soustřeďují do celistvých skupin, aby trávníkové plochy byly také celistvé. Celkově je však cílem vytvářet prostor co nejvíce přehledný a bezpečný.

Stávající tisy v ploše sice prostor svým způsobem zahušťují, ale jejich hodnota a schopnost regenerace je velmi vysoká, proto byly v ploše zachovány a v případě nutnosti je lze v budoucnu jakkoliv upravit řezem. Tis snese i radikální zmlazení.

Hlavním požadavkem na úpravu parku bylo zachování a zpevnění **přístupové cesty** k základní škole. I když tato trasa plochu parku v podstatě rozděluje na dvě části, jiné vedení cesty není možné. Aby byla cesta co nejméně viditelná, byly pro její úpravu zvoleny plastové zatravnovací prefabrikáty. Po většinu času bude cesta nevyužívaná, trávník tak bude moci prospívat a cesta nebude prostor výrazně opticky narušovat. A za předpokladu vytvoření dostatečně pevného podloží nebude docházet také k jejímu rozjždění.

Pro pojezd středně těžké mechanizace je vhodné volit výšku zatravnovací dlaždice 50 mm. Výplní dlaždic bude rašelinový trávníkový substrát smíchaný s travním semenem.

Další vrstvy:

- lože fr. kameniva 2-5 mm (+ 15 % substrátu + 15 % zeminy)	tl. 50 mm
- podklad z kameniva hrubého drceného fr. 8-16 mm	tl. 100 mm
- podklad z kameniva hrubého drceného fr. 16-32 mm	tl. 150 mm
- podklad z kameniva hrubého drceného fr. 32-63 mm	tl. 150 mm
- geotextilie	

Podle zvoleného typu zatravnovacích prefabrikátů je vhodné upravit kombinace podloží doporučené výrobcem pro předpokládané zatížení (ECORASTER, GUTTAGARDEN).

Vzhledem k tomu, že trasa budoucí cesty je dnes vyježděná, je třeba výšku odkopávek přizpůsobit skutečnému reliéfu terénu. **V blízkosti kořenových náběhů stávajících stromů je pak nutné provádět odkopávky ručně**, aby nedošlo k poškození kořenového systému. Při hloubení lože nesmějí být přerušeny kořeny o průměru větším než 30 mm. Pokud se při výkopových pracích narazí na kořeny, je nutné je čistě říznout a ošetřit.

Pod cestou, směrem k hlavní silnici je umístěn **pomník obětem světových válek**. Plocha kolem pomníku, původně zřejmě upravená, rovněž nebyla intenzivně udržována a v současné době je zarostlá v travě, obruby jsou nefunkční, vyvrácené. U pomníku se nacházejí dvě lavičky, z nichž jedna je poškozená, a odpadkový koš.

Pietní místa patří ke kulturně historickým památkám, kde uctíváme památku padlých, a zaslouží si důstojnou úpravu.

Kolem pomníku je navržena obdélníková zpevněná plocha, čímž se pomník opticky zvýrazní a zároveň je možné prostor využít k posezení. Povrch zpevněné plochy bude z mechanicky zpevněného kameniva (MZK), tl. 50 mm (minerální beton), podkladní vrstva bude z hutněného drceného kameniva 0-32 mm tl. 200 mm.

Do plochy odpočívadla je navrženo umístění tří nových laviček a odpadkového koše s popelníkem. Ve městě se používají prvky od firmy MMCITE, lavičky Miela LME 151t a koš QB 145tp (původně DG), proto je vhodné použít stejné typy, s pevným ukotvením do podkladu.

Přes prostor odpočívadla vede také hlavní **komunikační tah** směrem ke střední zemědělské škole, využívaný především jejími zaměstnanci a studenty. V současné době se jedná o vyšlapaný chodníček, jehož trasa bude z velké části zachována. Vedení chodníčku se od původního odkloní pouze v místě, kde se přibližuje k vstupnímu prostoru do střední školy,

z důvodu reliéfu terénu. Povrch chodníku bude ze stejného materiálu jako odpočívadlo u pomníku, tedy MZK.

Obrubu zpevněné plochy a chodníčku budou tvořit dvě řady žulových kostek 10*10 cm, uložených do betonu. Žulovou kostkou je možné ohraničit i výsadbu kolem pomníku.

Tam, kde bude pěší chodník protínat pojezdovou cestu ze zatravnovacích prefabrikátů, budou zatravnovací dlaždice zasypány stejnou vrstvou materiálu jako pěší chodník (MZK), v šířce pěšího chodníku.

Po dokončení stavebních úprav bude založena **zeleň – nové výsadby i obnova trávníku**.

Nové výsadby jsou vzhledem k dostatku hodnotné stávající zeleně (především stromů, tisů, vzrostlého pěníšníku a azalky) omezeny pouze na obvodovou výsadbu podél západní hranice plochy. Funkcí této výsadby je především optické ohraničení plochy, pohledové zakrytí stávající garáže a také obohacení prostoru o kvetoucí druhy. Další keřové výsadby v prostoru nejsou žádoucí, aby plochu příliš nezaplňovaly. Několik rostlin je navrženo pouze do blízkosti pomníku, aby zvýraznily jeho význam. Jedná se o jeden nový pěníšník (*Rhododendron*) a několik hortenzií (*Hydrangea paniculata* 'Vanille Fraise').

Ze stromů je navržena výsadba pouze jednoho nového červenolistého javoru (*Acer platanoides* 'Crimson King'), aby kompozičně doplnil javory stávající a jedné nové nordmanské jedle (*Abies nordmanniana*), jako náhrady za jedli asanovanou. Jedna mladá lípa (*Tilia cordata*) byla v parku vysazena v nedávné době.

Rozmístění a volba druhů navržených dřevin vychází z kompozice zachovaných jedinců a vhodně je prostorově doplňuje.

Technologie výsadby

Pro **výsadbu stromů** budou použity zapěstované větší rostliny, u listnatého se zapěstovanou výškou koruny (min. 2,2m) a obvodem kmínku 12-14 cm, jehličnatý bude zavětvený od země, jeho výška cca 200 cm. Stromy budou vysazovány se zemním balem.

V jamce bude provedena vždy 50 % výměna půdy (stávající vykopanou zeminu promísit s kvalitním kompostem, substrátem) a ke každé rostlině bude aplikováno startovací hnojivo.

Stromy budou ukotveny třemi kůly, spojenými příčkami, s pružnými úvazy ke kmeni. Na spodní části budou kůly rovněž spojeny příčkami, a to ve 3 řadách nad sebou jako ochrana proti psím exkrementům, kmen listnatého stromu bude obalen jutou, popř. kokosovou rohoží.

V dolní části kmene je doporučena instalace chráničky proti poškození při kosení.

Pro zachycení co největšího množství srážkové vody je nezbytná úprava závlahové mísy, aby voda neodtékala po terénu a zasákla k balu. Povrch závlahové mísy bude pokryt drenou borkou ve vrstvě 10cm.

Keřové výsadby jsou navrženy v celistvých skupinách, plochy musí být před výsadbou řádně odpleveleny (postřikem totálním herbicidem, nejlépe 2*) a prokypřeny. Keře budou vysazovány opět do jamek s 50% výměnou půdy, u pěníšníku (*Rhododendron*) je třeba provést 100% výměnu půdy za rašelinu. Celistvé keřové výsadby budou následně zamulčovány drenou borkou. Pod kůru je navrženo použití netkané textilie, ale není to nezbytně nutné. Použití textilie je vhodné podél západního oplocení, neboť vzdálenost vysazovaných keřů bude v některých místech větší, s ohledem na vedení inženýrských sítí.

Při realizaci je nutné zajistit vytyčení vedení inženýrských sítí, dodržovat ochranná pásma a podle skutečného vedení sítě přizpůsobit vzdálenosti vysazovaných keřů od oplocení a celkovou šíři zamulčovaného pásu.

Výška mulčovací kůry musí být 10cm, aby netkaná textilie byla dostatečně zatížena a nedocházelo k jejímu odkrývání.

Po výsadbě je nutná vydatná zálivka.

Nutné je rovněž **odstranit náletové dřeviny** ze zachovaných stávajících keřů, a to bezpodmínečně i s kořeny (mechanicky nebo chemicky).

Zbývající plocha je po minulých asanacích a frézování pařezů značně nerovná a zaplevelená. Úprava parku předpokládá tedy i **obnovu travnaté plochy**. Dvouděložný plevel je třeba odstranit selektivním chemickým postřikem. Poté dosypat nerovnosti v ploše kvalitní zeminou nebo kompostem. Na dorovnání větších prohlubní je možné případně použít zeminu z výkopových prací pod chodník a zpevněné cesty, ale pouze tehdy, bude-li to kvalitní ornice, nezhuštěná, bez stavebních příměsí nebo velkého obsahu jílu. Horní vrstva půdy pod travní semeno bude tvořena kompostem. Travnaté plochy musí být dobře urovnané a plynule navazovat na plochy zpevněné, aby následná údržba byla co nejjednodušší. Na výsev bude použita parková travní směs v dávce 0,035kg/m².

V průběhu prací je nutné dodržet následující normy: ČSN 839021 Technologie vegetačních úprav v krajině – Rostliny a jejich výsadba, ČSN 839031 Technologie vegetačních úprav v krajině – Travníky a jejich zakládání, ČSN 839051 Technologie vegetačních úprav v krajině – Rozvojová udržovací péče o vegetační plochy a ČSN 839061 Technologie vegetačních úprav v krajině - Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních pracích.

Výpěstky okrasných dřevin budou odpovídat ČSN 46 4902. Výsadba bude prováděna v souladu s oborovým standardem 02 001 Výsadba stromů.

Následná péče

Následná péče by měla zahrnovat především zálivku bezprostředně po výsadbě a nadále dle aktuální potřeby, čímž se sníží procento úhynu, dále udržování výsadeb v bezplevelném stavu do jejich zapojení, případné doplnění uhynulých jedinců, přihnojování a správný řez, kontrola kotvení a úvazků stromů.

Údržbové práce je vhodné specifikovat každý rok podle konkrétních podmínek tak, aby zeleň splňovala požadované funkce.

Návrh jednotlivých údržbových prací a jejich četnost ve třech letech po výsadbě:

1.a 2.rok - zálivka 6x ročně, (á 50-100 l/1strom, 10-20 l/m² výsadby), včetně dovozu vody, kontrola a oprava kotvení, 2x za rok, vypletí závlahové mísy 3x za rok, vypletí skupinových výsadeb dřevin 3x za rok, řez keřů, doplnění mulče, dosadba uhynulých rostlin.

3.rok - zálivka 4x ročně, (á 50 l/1strom, 10 l/m² výsadby), včetně dovozu vody, kontrola a oprava kotvení, 2x za rok, vypletí závlahové mísy 2x za rok, vypletí skupinových výsadeb dřevin 2x za rok, řez keřů, doplnění mulče, dosadba uhynulých rostlin, výchovný řez stromů, hnojení výsadeb včetně hnojiva.